

Förordning om tillsyn enligt miljöbalken;

utfärdad den 25 juni 1998.

Regeringen föreskriver följande.

Inledande bestämmelser

1 § Denna förordning innehåller bestämmelser om tillsyn över efterlevnaden av föreskrifter enligt miljöbalken samt om tillsynsmyndigheternas skyldigheter.

2 § Tillsynsmyndigheternas allmänna skyldigheter framgår av 26 kap. miljöbalken. Enligt 30 kap. 3 § miljöbalken beslutar tillsynsmyndigheten om miljöstraffavgift.

Bestämmelser om tillsynen i särskilda hänseenden finns i

1. förordningen (1998:896) om hushållning med mark- och vattenområden m.m.;
2. förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd, samt
3. förordningen (1996:971) om farligt avfall.

Definitioner

3 § I denna förordning förstås med

operativ tillsyn: sådan tillsyn som utövas direkt gentemot den som bedriver en verksamhet eller vidtar en åtgärd,

tillsynsvägledning: sådan tillsyn som består i utvärdering, uppföljning och samordning av den operativa tillsynen samt stöd och råd till de operativa tillsynsmyndigheterna,

kommunal nämnd: den eller de nämnder som kommunfullmäktige utser att svara för tillsynen enligt miljöbalken.

Operativ tillsyn

Myndigheternas ansvar

4 § Av 26 kap. 3 § miljöbalken framgår att inom kommunen utövar den kommunala nämnden tillsyn över

1. miljö- och hälsoskyddet enligt 9 kap. miljöbalken, med undantag för sådan miljöfarlig verksamhet som kräver tillstånd,

2. hanteringen av kemiska produkter enligt 14 kap. miljöbalken, och
3. avfallshanteringen enligt 15 kap. miljöbalken.

Statliga myndigheter och de kommunala nämnderna utövar därutöver den operativa tillsynen rörande miljöbalkens tillämpning enligt den närmare fördelning som framgår av bilagan till denna förordning.

Regeringen kan, om det finns särskilda skäl, efter framställning från en myndighet med centralt samordningsansvar enligt 13 § eller från länsstyrelsen, i enskilda fall besluta att det operativa tillsynsansvaret skall fördelas på annat sätt än som framgår av bilagan.

5 § Om ingen myndighet har ansvar för den operativa tillsynen enligt 4 §, skall de myndigheter som anges i 13 §, var och en inom sitt ansvarsområde utöva den operativa tillsynen.

6 § Länsstyrelsen utser naturvårdsvakter enligt 26 kap. 23 § miljöbalken. Inom ett område, över vilket en kommunal nämnd har ansvar för tillsynen, får länsstyrelsen utse naturvårdsvakter efter framställan av nämnden.

Föreskrifter om utseende och utbildning av naturvårdsvakter meddelas av Rikspolisstyrelsen efter samråd med Naturvårdsverket.

Myndigheternas åligganden

7 § En myndighet som har tilldelats operativa tillsynsuppgifter skall för tillsynsarbetet avsätta resurser som i tillräcklig grad svarar mot behovet av tillsyn samt ha personal med tillräcklig kompetens för tillsynsarbetet.

Myndigheten skall

1. senast den 30 juni 1999 ha gjort en utredning om tillsynsbehovet inom sina ansvarsområden och därefter varje år uppdatera utredningen med hänsyn till de förutsättningar som kan ha ändrats,
2. föra ett register över de verksamheter som fordrar återkommande tillsyn,
3. för varje verksamhetsår upprätta en plan, baserad på utredningen enligt 1 och verksamhetsregistret enligt 2, för hur tillsynsarbetet skall bedrivas, samt
4. regelbundet följa upp och utvärdera tillsynsverksamheten.

8 § De myndigheter som har tilldelats ansvar för den operativa tillsynen, skall underrätta Naturvårdsverket, Kammarkollegiet eller länsstyrelsen om förhållanden som kan föranleda ansökan om prövning enligt 24 kap. 3, 5 eller 6 § miljöbalken.

9 § En myndighet som har tilldelats ansvar för den operativa tillsynen skall på begäran lämna den information som behövs för att de myndigheter som anges i 13 och 14 §§ skall kunna fullgöra sitt samordnande, uppföljande och utvärderande ansvar. De myndigheter som anges i 13 § får, inom sina respektive ansvarsområden, meddela föreskrifter om rapportering av sådana uppgifter.

10 § Länsstyrelsen får överlåta åt en kommunal nämnd att utöva den operativa tillsynen inom tillsynsområden med beteckningen Ö i bilagan till denna förordning, om kommunfullmäktige har gjort framställning om det.

Överlåtelse enligt första stycket skall avse grupper av tillsynsobjekt. Om länsstyrelsen anser det mer lämpligt, kan överlåtelse dock avse enstaka tillsynsobjekt.

11 § Vid prövning av en framställan om överlåtelse enligt 10 § skall länsstyrelsen beakta

1. omfattningen av tillsynsobjektens miljöpåverkan,
2. den kommunala nämndens möjligheter att uppfylla kraven i 7 § första stycket,
3. kommunens interna ansvarsfördelning för drift och tillsyn av kommunala verksamheter, samt
4. övriga frågor av betydelse för överlåtelse av tillsynen.

12 § Ytterligare bestämmelser om handläggningen av ärenden om överlåtelse av ansvaret för den operativa tillsynen finns i 26 kap. 4 § miljöbalken.

Tillsynsvägledning

13 § Naturvårdsverket har det centrala ansvaret för tillsynsvägledningen vad gäller miljöbalkens tillämpning, om inte annat följer av andra stycket.

Nedanstående myndigheter har det centrala ansvaret för tillsynsvägledningen vad gäller miljöbalkens tillämpning inom angivna ansvarsområden.

Myndighet

Ansvarsområde

Arbetskyddsstyrelsen

Genteknikfrågor enligt 13 kap. miljöbalken inom det område som anges i bilagan. Vad avser 14 kap. miljöbalken, frågor som Arbetskyddsstyrelsen beslutat om enligt förordningen (1998:947) om bekämpningsmedel.

Boverket

Frågor som Boverket har reglerat med stöd av förordningen (1998:941) om kemiska produkter och biotekniska organismer.

Fiskeriverket

Frågor som rör fiske och vattenbruk med undantag för 14 kap. miljöbalken. Genteknikfrågor enligt 13 kap. miljöbalken inom det område som anges i bilagan.

Statens jordbruksverk

Frågor som rör verksamheter, inklusive miljöfarliga verksamheter enligt

	<p>9 kap. miljöbalken, inom jordbruks- och trädgårdsområdet eller som rör djurhållande verksamhet. Frågor som rör miljöhänsyn i jordbruket enligt 12 kap. miljöbalken. Genteknikfrågor enligt 13 kap. miljöbalken inom det område som anges i bilagan. Vad avser 14 kap. miljöbalken, frågor som verket beslutat om enligt förordningen (1998:947) om bekämpningsmedel. Frågor enligt 15 kap. miljöbalken enligt den närmare fördelning som framgår av förordningen (1996:971) om farligt avfall.</p>
Kemikalieinspektionen	<p>Genteknikfrågor enligt 13 kap. miljöbalken inom det område som anges i bilagan. Frågor enligt 14 kap. miljöbalken som rör tillverkning, införsel, utförsel eller annat utsläppande på marknaden av kemiska produkter, varor som innehåller eller har behandlats med en kemisk produkt samt biotekniska organismer, utom i fråga om drivmedel och bränslen, ämnen som bryter ner ozonskiktet, HFC och batterier. Allmänhetens hantering av sådana produkter eller varor som anges i föregående mening. Skydd mot effekter i den yttre miljön vid spridning eller annan användning av kemiska eller biologiska bekämpningsmedel.</p>
Livsmedelsverket	<p>Genteknikfrågor enligt 13 kap. miljöbalken inom det område som anges i bilagan. Frågor enligt 14 kap. miljöbalken som rör material och produkter som är avsedda att komma i kontakt med livsmedel, samt nappar.</p>
Läkemedelsverket	<p>Genteknikfrågor enligt 13 kap. miljöbalken inom det område som anges i bilagan. Frågor enligt förordningen (1977:994) om försäljning och förvaring av vissa flyktiga lösningsmedel m.m. samt enligt förordningen</p>

	(1993:1283) om kosmetiska och hygieniska produkter.
Riksantikvarieämbetet	Frågor om kulturresevat enligt 7 kap. miljöbalken.
Skogsstyrelsen	Frågor enligt 7 kap. 11 § och 12 kap. 6 § miljöbalken som rör skogsbruk och som omfattas av skogsvårdslagen (1979:429). Genteknikfrågor enligt 13 kap. miljöbalken inom det område som anges i bilagan.
Socialstyrelsen	Frågor enligt 9 kap. miljöbalken om hälsoskydd i bostäder, lokaler m.m. samt övriga hälsoskyddsfrågor av hygienisk och medicinsk karaktär. Vad avser 14 kap. miljöbalken, frågor som Socialstyrelsen beslutat om enligt förordningen (1998:947) om bekämpningsmedel. Frågor enligt 15 kap. miljöbalken enligt den närmare fördelning som framgår av förordningen (1996:971) om farligt avfall.

Naturvårdsverket och Gentekniknämnden har, på sätt som framgår av förordningen (1994:901) om genetiskt modifierade organismer, dessutom vissa centrala och samordnande uppgifter beträffande kontrollen av genetiskt modifierade organismer. Vad som har sagts ovan i denna bestämmelse innebär inte någon inskränkning i dessa uppgifter.

14 § Länsstyrelsen svarar för tillsynsvägledningen i länet med undantag för den tillsyn som utövas av generalläkaren eller skogsvårdsstyrelsen.

För att förebygga miljöbrott och för att effektivisera hanteringen av dessa, skall länsstyrelsen verka för samarbete mellan polismyndigheter, åklagarmyndigheter och de myndigheter som svarar för den operativa tillsynen enligt miljöbalken.

15 § De myndigheter som enligt 13 och 14 §§ har ansvar för tillsynsvägledning, skall aktivt verka för samordning och samverkan vad gäller informationsförsörjning inom respektive ansvarsområde.

Överklagande

16 § Bestämmelser om överklagande av länsstyrelsens beslut enligt 6 § finns i 19 kap. 1 § miljöbalken.

Bestämmelser om överklagande av en tillsynsmyndighets beslut finns, såvitt gäller generalläkaren, i 18 kap. 1 § miljöbalken och, vad gäller övriga myndigheter, i 19 kap. 1 § miljöbalken.

SFS 1998:900

Denna förordning träder i kraft den 1 januari 1999.

På regeringens vägnar

MARITA ULVSKOG

Lars Dahllöf
(Miljödepartementet)

Fördelning av ansvar för den operativa tillsynen

Med ansvar för den operativa tillsynen enligt angivna kapitel i miljöbalken, avses även föreskrifter meddelade med stöd av dessa kapitel.

Tillsynsområden betecknade med Ö avser sådana där tillsynsansvaret kan överlåtas till en kommunal nämnd enligt 10 §.

A. Naturvården, m.m.

utom försvarets verksamheter enligt C

Tillsynsområde	Ansvarig myndighet
A1 Nationalparker	Länsstyrelsen
A2 Naturreservat som beslutats av länsstyrelsen (Ö)	Länsstyrelsen
A3 Naturreservat som beslutats av kommunen	Kommunal nämnd
A4 Kulturresevat som beslutats av länsstyrelsen (Ö)	Länsstyrelsen
A5 Kulturresevat som beslutats av kommunen	Kommunal nämnd
A6 Naturminnen som beslutats av länsstyrelsen (Ö)	Länsstyrelsen
A7 Naturminnen som beslutats av kommunen	Kommunal nämnd
A8 Biotopskyddsområden på mark som omfattas av bestämmelserna i skogsvårdslagen	Skogsvårdsstyrelsen
A9 Biotopskyddsområden utom sådana enligt A8 (Ö)	Länsstyrelsen
A10 Djur- och växtskyddsområden för vilka länsstyrelsen meddelat föreskrifter (Ö)	Länsstyrelsen
A11 Djur- och växtskyddsområden för vilka kommunen meddelat föreskrifter	Kommunal nämnd
A12 Områden och föremål för vilka det finns interimistiskt beslut enligt 7 kap. 24 § miljöbalken meddelat av länsstyrelsen (Ö)	Länsstyrelsen
A13 Områden och föremål för vilka det finns interimistiskt beslut enligt 7 kap. 24 § miljöbalken meddelat av kommunen	Kommunal nämnd
A14 Jordbruksmark vad gäller skötsel enligt 7, 8 och 12 kap. miljöbalken (Ö)	Länsstyrelsen

A15	Frågor som avses i 12 kap. 6 § miljöbalken vad gäller verksamhet eller åtgärder som omfattas av skogsvårdslagen (1979:429) och som avser avverkning, hyggesbehandling, beståndsanläggning, beståndsvård, uttag av skogsbränsle, skogsbilvägar, skogsgödsling och skogsmarks kalkning eller andra skogsbruksåtgärder	Skogsvårdsstyrelsen
A16	Frågor som avses i 12 kap. 6 § miljöbalken vad gäller övriga verksamheter eller åtgärder (Ö)	Länsstyrelsen
A17	Strandskyddsområden (Ö)	Länsstyrelsen
A18	Vattenskyddsområden som beslutats av länsstyrelsen (Ö)	Länsstyrelsen
A19	Vattenskyddsområden som beslutats av kommunen	Kommunal nämnd
A20	Miljöskyddsområden, utom beträffande verksamheter för vilka tillsynsansvaret regleras i avsnitten B eller C i denna bilaga (Ö)	Länsstyrelsen
A21	Vilthägn (Ö)	Länsstyrelsen
A22	Verksamheter med marinvetenskaplig forskning som bedrivs från forskningsfartyg som är registrerade i eller tillhör en annan stat	Länsstyrelsen
A23	Frågor som omfattas av 8 kap. 1-4 §§ miljöbalken (Ö)	Länsstyrelsen

B. Verksamheter m.m.

utom försvarets verksamheter enligt C.

Tillsynsområde**Ansvarig myndighet**

Miljöfarliga verksamheter

B1	Miljöfarliga verksamheter med beteckningen A eller B i bilagan till förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd (Ö)	Länsstyrelsen
B2	Miljöfarliga verksamheter med beteckningen C i bilagan till förordningen (1998:899) om	Kommunal nämnd

Tillsynsområde	Ansvarig myndighet	SFS 1998:900
<p>miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd</p> <p>B3 Miljöfarliga verksamheter i form av jordbruk som inte anges i bilagan till förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd men som omfattas av föreskrifter med stöd av 12 kap. 10 § miljöbalken.</p> <p>B4 Övriga miljöfarliga verksamheter som inte särskilt tas upp i bilagan till förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd</p>	Kommunal nämnd	
Föreerade områden		
<p>B5 Föreerade områden enligt 10 kap. miljöbalken, där föreningarna härrör från pågående miljöfarlig verksamhet med beteckningen A eller B i bilagan till förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd eller från verksamhet av detta slag som upphört efter den 30 juni 1969 och där tillsynen vid tidpunkten för verksamhetens upphörande inte hade överlåtits enligt 44 a § miljöskyddslagen (1969:387) (Ö)</p>	Länsstyrelsen	
<p>B6 Andra föreerade områden enligt 10 kap. miljöbalken än sådana som avses i B5</p>	Kommunal nämnd	
Vattenverksamheter, utom sådana som klassas som miljöfarlig verksamhet		
<p>B7 Tillståndspliktiga vattenverksamheter, utom sådana enligt B8 (Ö)</p>	Länsstyrelsen	
<p>B8 Vattentäkter för vilka kommunal nämnd föreskrivit om tillståndsplikt med stöd av 9 kap. 10 § miljöbalken</p>	Kommunal nämnd	
<p>B9 Vattenverksamheter som får företas utan tillstånd (Ö)</p>	Länsstyrelsen	
Täkter, utom sådana som klassas som vattenverksamhet		
<p>B10 Tillståndspliktiga täkter utom sådana enligt B11 (Ö)</p>	Länsstyrelsen	

Tillsynsområde**Ansvarig myndighet**

B11	Husbehovstäkter för vilka föreskrivits om tillståndsplikt med stöd av 12 kap. 1 § andra stycket miljöbalken (Ö)	Länsstyrelsen
B12	Ej tillståndspliktiga täkter (Ö)	Länsstyrelsen

Tillsyn enligt 17 kap. miljöbalken

B13	Tillsyn över efterlevnaden av vad som beslutats med stöd av 17 kap. miljöbalken, i den mån tillsynsmyndighet inte har pekats ut enligt annan bestämmelse i denna förordning eller annan författning	Länsstyrelsen

Övriga verksamheter

B14	Andra verksamheter och åtgärder än miljöfarliga verksamheter, vattenverksamheter eller täkter, som kan orsaka olägenheter för människors hälsa	Kommunal nämnd

C. Försvarets verksamheter**Tillsynsområde****Ansvarig myndighet**

Samtliga verksamheter och åtgärder inom Försvarsmakten, Fortifikationsverket, Försvarets materielverk och Försvarets radioanstalt utom tillverkning samt in- och utförelse av kemiska produkter eller biotekniska organismer eller tillverkning av varor som innehåller eller har behandlats med kemiska produkter eller biotekniska organismer

Generalläkaren

D. Kemiska produkter och biotekniska organismer

Nedan anges områden inom vilka, förutom den kommunala nämnden, även statlig myndighet har ansvar för den operativa tillsynen.

Om två myndigheter har operativt tillsynsansvar, får överenskommelse träffas mellan myndigheterna om hur ansvaret normalt skall fördelas. Båda är dock alltid operativa om så krävs.

Tillsynsområde**Ansvarig myndighet****SFS 1998:900**

D1	Tillverkare och andra primärleverantörer, som släpper ut kemiska produkter, varor och biotekniska organismer på marknaden med avseende på deras produkter och varor utom i fråga om varor (material) och produkter enligt D3 och D4, drivmedel och bränslen, ämnen som bryter ned ozonskiktet, bl.a. HFC, och batterier	Kemikalieinspektionen
D2	Frågor om skydd av den yttre miljön vid hantering av kemiska produkter, varor och biotekniska organismer i miljöfarliga verksamheter enligt B1 utom i fråga om vad som anges i D1	Länsstyrelsen
D3	Tillverkare och andra primärleverantörer av kosmetiska och hygieniska produkter	Läkemedelsverket
D4	Material och produkter som är avsedda att komma i kontakt med livsmedel, samt nappar	Livsmedelsverket
D5	Anläggningar och anordningar i fartyg vad gäller ämnen som bryter ned ozonskiktet, bl.a. HFC, utom där generalläkaren har ansvar för den operativa tillsynen	Sjöfartsverket
D6	Tillsyn rörande tillstånd som Arbetarskyddsstyrelsen meddelat med stöd av förordningen (1998:947) om bekämpningsmedel	Yrkesinspektionen

E. Avfall och producentansvar

Nedan anges områden inom vilka, förutom den kommunala nämnden, även statlig myndighet har ansvar för den operativa tillsynen.

Om två myndigheter har operativt tillsynsansvar, får överenskommelse träffas mellan myndigheterna om hur ansvaret normalt skall fördelas. Båda är dock alltid operativa om så krävs.

Tillsynsområde**Ansvarig myndighet**

E1	Sjöfarten och luftfarten beträffande sådan dumpning och förbränning av avfall som regleras i 15 kap. 31-33 §§ miljöbalken	Länsstyrelsen i samverkan med lokala tullmyndigheter och kustbevakningen
E2	Frågor om farligt avfall och om gränsöverskridande transporter av avfall; frågor om skydd av den yttre miljön	Länsstyrelsen

F. Genteknik**Tillsynsområde****Ansvarig myndighet**

Innesluten användning av genetiskt modifierade mikroorganismer

Arbetskyddsstyrelsen

Innesluten användning av genetiskt modifierade vattenlevande organismer

Fiskeriverket

Innesluten användning av övriga genetiskt modifierade organismer

Statens jordbruksverk

Avsiktig utsättning av genetiskt modifierade mikroorganismer, nematoder, spindeldjur och insekter

Kemikalieinspektionen

Avsiktig utsättning av genetiskt modifierade vattenlevande organismer

Fiskeriverket

Avsiktig utsättning av genetiskt modifierade skogsträd avsedda för virkesproduktion

Skogsstyrelsen

Avsiktig utsättning av övriga genetiskt modifierade organismer

Statens jordbruksverk

Utsläppande på marknaden av sådant foder enligt 1 § lagen (1985:295) om foder som innehåller eller består av genetiskt modifierade organismer

Statens jordbruksverk

Utsläppande på marknaden av sådant läkemedel enligt 1 § läkemedelslagen (1992:859) som innehåller eller består av genetiskt modifierade organismer

Läkemedelsverket

Utsläppande på marknaden av sådant livsmedel enligt 1 § livsmedelslagen (1971:511) som innehåller eller består av genetiskt modifierade organismer

Statens livsmedelsverk

Utsläppande på marknaden av produkter som innehåller eller består av genetiskt modifierade mikroorganismer, nematoder, spindeldjur eller insekter

Kemikalieinspektionen

Utsläppande på marknaden av produkter som innehåller eller består av genetiskt modifierade vattenlevande organismer

Fiskeriverket

Tillsynsområde

Utsläppande på marknaden av genetiskt modifierade skogsträd avsedda för virkesproduktion

Utsläppande på marknaden av övriga produkter som innehåller eller består av genetiskt modifierade organismer

Ansvarig myndighet

Skogsstyrelsen

Statens jordbruksverk

SFS 1998:900

G. Tillsyn enligt vissa EG-förordningar

Tillsyn över efterlevnaden av bestämmelser om tillverkare och importörers skyldigheter enligt rådets förordning (EEG) nr 793/93 av den 23 mars 1993 om bedömning och kontroll av risker med existerande ämnen¹

Kemikalieinspektionen

Tillsyn över efterlevnaden av rådets förordning (EEG) nr 2455/92 av den 23 juli 1992 om export och import av vissa farliga kemikalier²

Kemikalieinspektionen

Rådets förordning (EEG) nr 259/93 av den 1 februari 1993 om övervakning och kontroll av avfallstransporter inom, till och från Europeiska gemenskapen³

Enligt den uppdelning som framgår under rubriken E

Rådets förordning (EG) nr 338/97 av den 9 december 1996 om skyddet av arter av vilda djur och växter genom kontroll av handeln med dem⁴ samt kommissionens förordning (EG) 939/97 av den 26 maj 1997 om närmare föreskrifter för tillämpningen av rådets förordning (EG) nr 338/97 om skyddet av arter av vilda djur och växter genom kontroll av handeln med dem.⁵

Länsstyrelsen

¹ EGT nr L 84, 5.4.1993, s. 1 (Celex 393R0793).

² EGT nr L 251, 29.8.1992, s. 13 (Celex 392R2455).

³ EGT nr L 30, 6.2.1993, s. 1 (Celex 393R0259).

⁴ EGT nr L 61, 3.3.1997, s. 1 (Celex 397R0338).

⁵ EGT nr L 140, 30.5.1997, s. 9 (Celex 397L0939).

